

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura sobre fusta
OBJECTE: 2 taules de retaule
MATERIAL/ TÈCNICA: pintura a l'oli i dauradura sobre fusta
TÍTOL/ TEMA: retaule de santa Càndia. Taules de santa Madrona de Tessalònica i santa Eulàlia
AUTOR: pintura: Andrea Pavonio; dauradura: Salvador Martí
DATA / ÈPOCA: 1630
DIMENSIONS: Santa Madrona de Tessalònica: 36,5 x 114,5 x 2,1 cm
Santa Eulàlia: 36,5 x 12,5 x 2,1 cm
PROCEDÈNCIA: església de Santa Càndia, Orpí (Anoia)
NÚMERO DE REGISTRE DEL CRBMC: 12972.1 – 129721.2
COORDINACIÓ: Josep Paret
RESTAURACIÓ: Olga Íñigo i Maria Sagrario Usero
ANY DE LA RESTAURACIÓ: 2016

DESCRIPCIÓ HISTÒRICO ARTÍSTICA

Aquestes dues taules provenen del retaule de l'església de Santa Càndia, Orpí a l'Anoia. Segons el contracte existent, fou pintat pel pintor napolità Andrea Pavonio i daurat per l'igualadí Salvador Martí, el 1630.

Durant la guerra civil, el suport original d'aquest retaule va desaparèixer. Actualment, totes les taules pictòriques que formen el conjunt del moble es troben emmagatzemades al Museu Diocesà de Barcelona, a excepció d'aquestes dues peces que estaven penjades al segon pis de la seu de la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Les dues taules es trobaven en un estat de conservació molt dolent. El conjunt d'alteracions que presentaven les dues taules, com ara el ressecament generalitzat del suport, amb esquerdes i fissures importants, i les pèrdues, llacunes i aixecaments de la capa pictòrica i de preparació, eren conseqüència de les tensions ocasionades per la dilatació i la contracció de les posts, derivades de les fluctuacions de temperatura i humitat relativa a la qual havien estat exposades.

Aquesta manca de condicions de conservació preventiva havien afectat a cadascun dels estrats constitutius de les peces.

INTERVENCIÓ DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

La intervenció s'ha dut a terme als tallers del CRBMC. Primer de tot s'ha fet el reportatge fotogràfic necessari abans d'iniciar la intervenció de l'obra, i a continuació s'ha fet un empaperat d'urgència, amb motiu de la fragilitat en la que es trobaven les capes de preparació i pictòrica de les dues taules.

Després, s'ha dut a terme una neteja mecànica del revers i una consolidació estructural del suport. Aquesta consolidació estructural s'ha fet amb aplicació de resines epoxídiques a les esquerdes i el reforç de les post amb travessers de fusta de cedre, amb ancoratges no fixes. Aquests processos han permès retornar la cohesió i la consistència al suport i recuperar l'estructura mecànica de les posts.

Seguidament, s'han fixat i estabilitzat les capes de preparació i pictòrica. La neteja de la superfície policromada, un cop retirats els papers de protecció, s'ha fet en dues fases: una primera amb mètodes aquosos i una segona amb dissolvents. En aquesta última fase, s'han eliminat les repintades que modificaven i alteraven la lectura de les dues taules. Com a presentació final, s'ha optat per reintegrar les llacunes amb una massilla tradicional i amb pigments i vernís, amb la tècnica del fals *tratteggio*. D'aquesta manera, s'ha aconseguit retornar la llegibilitat estètica a l'obra. Finalment, s'han envernissat les dues taules, amb un vernís en esprai de baix pes molecular, per tal d'oferir una protecció a la superfície pictòrica de les peces.

Anvers de Santa Madrona de Tessalònica abans i després de la intervenció

Anvers de Santa Eulàlia abans i després de la intervenció

Revers de Santa Madrona de Tessalònica
abans i després de la intervenció

Revers de Santa Eulàlia abans i després de
la intervenció